

Druhá otázka – tretia otázka: ako sa to stane? – cesta vydláždená Cirkvou

Tak dobre. Ideme spustiť vo svojom živote POSLEDNÚ REFORMÁCIU – návrat späť do Kristových plánov a zámerov, návrat na úzku cestu, ktorá vedie tesnou bránou do Života (porov. Mt 7,14). Ideme sa stať Kristovými učeníkmi v tom jedinom prostredí, na tej jedinej ceste, v jedinom nástroji a súčasne cieľi, ktorý nám Ježiš zanechal: v Jednej, Svätej, Katolíckej a Apoštolskej Cirkvi, viditeľnej a stojacej na Petrovi, v ktorej je sám Kristus neustále vtelený a telesne prítomný na svete medzi nami, ľuďmi. Ako na to ale v praxi?

DRUHÁ OTÁZKA

Prvá a najdôležitejšia otázka v živote človeka znie: Existuje Boh? Je tento náš viditeľný svet „ostrov“ a okrem neho nič viac nejestvuje – alebo je súčasťou nekonečne väčšej „pevniny“ Božieho duchovného sveta? A je teda náš život tu, na zemi, všetkým a smrťou sa všetko skončí – alebo je to len začiatok a príprava na skutočný život, do ktorého sa ešte len pri opustení tohto sveta narodíme (úplne ako keď dieťa pri pôrode opustí lono matky)? Na túto otázku máme jasnú a istú odpoveď. Ako hovorí francúzsky filozof Claude Tresmontant: *„Vira v Boha se netýká existence Boha, jež je známa jistým způsobem ze stvoření, ze všech stvoření Boha a z díla Boha v dějinách ... a to z jednoduchého důvodu: že věřit v existenci něčeho, co je, nemá žádný smysl.“* Boh je a to je fakt, ktorý sme mnohí aj na vlastnej koži presvedčivo zažili.

V tej chvíli prichádza na rad druhá najdôležitejšia otázka v živote človeka: Čo odo mňa tento Boh chce? Očakáva odo mňa niečo? Volá ma k niečomu? Prikazuje mi niečo? Kým nepoznáme cieľ, nemôžeme poznať cestu. Kým nezistím, čo odo mňa Boh chce, nemôžem si odpovedať na otázku, ako mám žiť a čo mám konať.

Katechizmus Katolíckej Cirkvi v samej prvej vete samého prvého bodu odpovedá práve na túto druhú otázku jasne, stručne a výstižne: *„Nekonečne dokonalý a sám v sebe blažený Boh podľa číro dobrotivého rozhodnutia slobodne stvoril človeka, aby mu dal účasť na svojom blaženom živote. Preto je v každom čase a na každom mieste blízky človeku. Volá ho a pomáha mu, aby ho hľadal, poznával a zo všetkých síl miloval. Všetkých ľudí, rozdeľených a rozptýlených hriechom, zvoláva do jednoty svojej rodiny, ktorou je Cirkev. Aby to uskutočnil, poslal v plnosti času svojho Syna ako Vykupiteľa a Spasiteľa. V ňom a skrze neho volá ľudí, aby sa v Duchu Svätom stali jeho adoptovanými deťmi, a teda aj dedičmi jeho blaženého života.“* (KKC 1). Boh ma stvoril z lásky, aby sa so mnou podelil so všetkým tým, čím on sám je a čo žije. Aby som sa v Bohu stal Bohom. Tak to opisuje už Ján: *„Sme Božími deťmi, a ešte sa neukázalo, čím budeme. Vieme však, že keď sa on zjaví, budeme mu podobní...“* (1 Jn 3,2 SSV). Presnejšie to opisuje Peter: *„Daroval [nám] vzácne a veľmi veľké prislúbenia, aby ste sa skrze ne stali účastníkmi na Božej prirodzenosti a unikli porušeniu, ktoré je vo svete pre žiadostivosť“* (2 Pt 1,4 SSV). Inými slovami to opisuje Pavol: *„Sám Duch spolu s našim duchom dosvedčuje, že sme Božie deti.“*¹⁷ Ale ak sme deti, sme aj dedičia: *Boží dedičia a Kristovi spoludedičia; pravda, ak s ním trpíme, aby sme s ním boli aj oslávení“* (Rim 8,16-17 SSV) – našim „osudom“, ako ho pre nás vybral Boh, je teda aby sme ako spoludedičia mali všetko to, čo má vo Večnosti Ježiš, vrátane Jeho Božej Slávy, čiže Jeho božstva, ako nakoniec hovorí sám Ježiš, keď sa za nás modlí k Otcovi: *„slávu,*

ktoré si dal mne, ja som dal im“ (Jn 17,22 SSV). Cirkev potom niesla a nesie túto vieru v Boží Dar od samého počiatku, od Ireneja z Lyonu, ktorý prvý sformuloval onú okridlenú vetu *„Boh sa stal človekom, aby sa človek stal Bohom“* až po Katechizmus v XXI. storočí, ktorý znova opakuje a potvrdzuje: *„Slovo sa stalo telom, aby nás urobilo „účastníkmi na Božej prirodzenosti“ (2 Pt 1, 4): „Preto sa Božie Slovo stalo človekom a Boží Syn sa stal Synom človeka, aby sa človek spojil s Božím Slovom a dostal adoptívne synovstvo, a tak sa stal Božím synom.“* (sv. Irenej z Lyonu, *Adversus haereses* 3,19,1) *„Lebo on sa stal človekom, aby sme sa my stali Bohom.“* (sv. Atanáž Alexandrijský, *De incarnatione*, 54,3) *„Keďže jednorodený Boží Syn chcel, aby sme mali účasť na jeho božstve, prijal našu prirodzenosť, stal sa človekom, aby ľudí urobil bohmi.“* (sv. Tomáš Akvinský, *Opera omnia* zv. 29)“ (KKC 460)¹.

Dôsledky:

Spása je objektívna vec – či skôr objektívny stav bytia. Nie je to vec, ktorú by nám niekto mohol dať bez ohľadu na to, akí sme, ako nejaký cukrik. Nie je to ani nejaké miesto, kam by nás Boh mohol po smrti vpustiť bez ohľadu na to, akí sme².

Práve takto si to predstavujú mnohí bratia protestanti – a bolo to trochu počuť aj vo videu *Posledných reformátorov*: Sme hriešnici. Zaslужujeme si trest. Boh ale namiesto nás potrestal Krista. Kristus sa tak stal našim obhajcom pred Božím súdom. Ak uveríme v Krista³, Kristus nás bude po smrti obhajovať pred Otcom na Božom súde. Zakryje „hnoj“ našich hriechov „snehom“, bielym rúchom svojej vlastnej svätosti⁴. Navonok tak budeme vyzerat' spravodliví a čistí, aj keď ten hriech v nás stále bude, len je zakrytý. Na základe toho nás Boh nebude trestať (a to je spása, čiže záchrana od Božích trestov v Pekle), ba navyše, ako prejav dobrej vôle, nás pustí k sebe, do Neba (čo je prémia daná navyše, ako vysvetľuje napríklad kazateľ Dave Hunt).

Lenže *„Nebo nie je miesto kdesi vo vesmíre. Je to stav večnosti. Nebo je tam, kde sa uskutočňuje Božia vôľa bez najmenšieho odporu.“* (Youcat 52). Toto je nakoniec aj biblická definícia *Božieho Kráľovstva*, v gr. *basileia tou theou*, čiže *kraľovanie Boha* – nie nejaké miesto, ale stav plnej a dokonalej Božej vlády, úplného uskutočnenia všetkých Božích zámerov, celej Božej vôle. A tou Božou vôľou je práve večný život⁵, čiže ten jediný Život, ktorý je večný, nemá začiatok ani koniec. Boží život. Byť v Nebi znamená byť ako Boh a žiť Boží život, byť zbožštený. To je tá „úzka brána“ do Života, úzko, presne a jasne definovaná objektívna požiadavka dosiahnutia tohto života. Musím sa stať presne tým a všetkým tým, čím je Boh. Musím si osvojiť jeho zmysľanie, postoje, názory, túžby, ciele,... ako hovorí sv. Klement Alexandrijský z ranej Cirkvi: *„Človek sa stáva bohom, pretože miluje všetko to, čo miluje Boh“*. **Ak toto nedosiahnem, nie som spasený.** Nezáleží na Božej láske, na Božom odpustení, na Božom milosrdenstve, ak toto nedosiahnem (svojou vinou, lebo Boh urobil všetko preto, aby som mohol, ja osobne, všetko toto dosiahnuť!) – som zatratený,

¹ viac na www.inky.sk, časť „Bunkové katechézy“, č. 397

² viac na www.inky.sk, časť „Úvahy“, č. 339, úvod + mýtus č. 1

³ Lutherova zásada *sola fide*, zmenená už v minulej úvahe

⁴ *„Sme hnoj prikrytý snehom“* (Martin Luther)

⁵ *„Viem, že jeho prikaz je večný život. Čo teda hovorím, hovorím tak, ako mi povedal Otec“* (Jn 12,50 SSV)

čiže stratený, „ponechaný“⁶ tam, kde som sa rozhodol ostať, pretože som sa rozhodol nevojsť do kráľovstva Božieho života a namiesť toho som si vyvolil ostať v tom, v čom som bol a žil doteraz, podľa slov Krista: „Boh neposlal Syna na svet, aby svet odsúdil, ale aby sa skrze neho svet spasil.“¹⁸ Kto v neho verí, nie je súdený. Ale kto neverí, už je odsúdený, pretože neuveril v meno Jednorodného Božieho Syna.¹⁹ A súd je v tomto: Svetlo prišlo na svet, a ľudia milovali tmu viac ako svetlo, lebo ich skutky boli zlé.²⁰ Ved' každý, kto zle robí, nenávidí svetlo a nejde na svetlo, aby jeho skutky neboli odhalené.²¹ Ale kto koná pravdu, ide na svetlo, aby bolo vidieť, že svoje skutky koná v Bohu“ (Jn 3,17-21 SSV).

Preto Ježiš hovorí znova a znova: „Vezmite na seba moje jarmo“⁷ a učte sa odo mňa“ (Mt 11,29 SSV), „Kajajte sa a verte evanjeliu“ (Mk 1,15 SSV) – gr. *metanoiete*, čiže zmeňte úplne celé svoje myslenie. Akým smerom, konkretizuje Písmo u Pavla: „Zmýšľajte tak ako Kristus Ježiš“ (Flp 2,5 SSV) a „Napodobňujte Boha ako milované deti“ (Ef 5,1 SSV). Cieľom je, aby sme boli dokonalí ako Boh⁸, aby sme boli svätí ako Boh⁹. Nestačí len uveriť – ved' „aj diabli veria“ (Jak 2,19 SSV). Cieľom je, aby sme „zanechali hriech“ (Múdr 12,2 SSV) a tak vošli do života. Je to natoľko zásadná premena celej našej osobnosti, že Ježiš o nej hovorí ako o „novom narodení sa“¹⁰. Apoštol Pavol túto požiadavku vysvetľuje obširne a polopaticky: „Ved' sme zomreli hriechu! Ako by sme v ňom ešte mohli žiť? ³ Alebo neviete, že všetci, čo sme boli pokrstení v Kristovi Ježišovi, v jeho smrť sme boli pokrstení? ⁴ Krstom sme teda s ním boli pochovaní v smrť, aby sme tak, ako bol Kristus vzkriesený z mŕtvych Otcovou slávou, aj my žili novým životom. ⁵ Lebo ak sme s ním zrástli a stali sa mu podobnými v smrti, tak mu budeme podobní aj v zmŕtvychvstaní. ⁶ Ved' vieme, že náš starý človek bol s ním ukrižovaný, aby bolo hriechne telo¹¹ zničené, aby sme už neotročili hriechu. ⁷ Lebo kto zomrel, je ospravedlnený od hriechu. ⁸ Ale ak sme zomreli s Kristom, veríme, že s ním budeme aj žiť. ⁹ Ved' vieme, že Kristus vzkriesený z mŕtvych už neumiera, smrť nad ním už nepanuje. ¹⁰ Lebo keď zomrel, zomrel raz navždy hriechu, ale keď žije, žije Bohu. ¹¹ Tak zmýšľajte o sebe aj vy: že ste mŕtvi hriechu a žijete Bohu v Kristovi Ježišovi. ¹² Nech teda nevládne hriech vo vašom smrteľnom tele, žeby ste sa poddávali jeho žiadostiam, ¹³ ani nevydávajte svoje údy hriechu za nástroj nepravosti, ale oddajte sa Bohu ako živí, čo vstali z mŕtvych, a svoje údy dajte Bohu za nástroj spravodlivosti.“ (Rim 6,2-13 SSV). Alebo v liste do Efezu: „Máte odložiť starého človeka s predošlým spôsobom života, ktorý sa ženie za klamnými žiadostami do skazy, ²³ a obnovovať sa duchovne premenou zmýšľania, ²⁴ obliecť si nového človeka, ktorý je stvorený podľa Boha v spravodlivosti a pravej svätosti“ (Ef 4,22-24 SSV).¹²

Dôsledok pre náš pozemský život trefne vyjadril protestantský autor John Stetz slovami: „Náš život na zemi je niečo ako výcviková škola, ktorá nás pripravuje na život ve večnosti, a tak Bůh môže používať i zkoušky, pronásledování a utrpení, aby nás proměňoval do podoby svého Syna.“ Sme tu, na zemi, aby sme s pomocou Božej milosti v Tele Jeho Cirkvi ako v inkubátore prešli touto zásadnou premenou a boli úplne pretvorení podľa slov Písma: „Lebo ani obriezka nie je nič, ani neobriezka, ale nové stvorenie“

(Gal 6,15 SSV).¹³

Preto je dôležité veľmi presne poznať, k čomu nás Boh volá, čo presne je spása a ako presne ju získať. Ak by sme totiž uverili namiesto Božieho slova ľudským bájкам – napríklad aj onej Lutherovej *sola fide* – veľmi ľahko by sme mohli skončiť tak, ako nás pred tým varuje Ježiš: „Keď hospodár vstane a zatvorí dvere a vy zostanete vonku, začnete kopať na dvere a volať: „Pane, otvor nám!“ A on vám povie: „Ja neviem, odkiaľ ste!“ ²⁶ Vtedy začnete hovoriť: „Jedli sme s tebou a pili, na našich uliciach si učil.“ ²⁷ Ale on vám povie: „Ja neviem, odkiaľ ste; odíďte odo mňa všetci, čo pášete nepravosť!““ (Lk 13,25-27 SSV).

TRETIA OTÁZKA – ako sa to stane?

Zbožštenie sa deje účasťou na Bohu, dokonalou jednotou Boha a človeka v osobe Krista, ako hovorí Ježiš: „Ja som pravý vinič a môj Otec je vinohradník. ² On každú ratolesť, ktorá na mne neprináša ovocie, odrezáva, a každú, ktorá ovocie prináša, čistí, aby prinášala viac ovocia. ³ Vy ste už čistí pre slovo, ktoré som vám povedal. ⁴ Ostaňte vo mne a ja vo vás. Ako ratolesť nemôže prinášať ovocie sama od seba, ak neostane na viniči, tak ani vy, ak neostanete vo mne. ⁵ Ja som vinič, vy ste ratolesti. Kto ostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia; lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť. ⁶ Ak niekto neostane vo mne, vyhodia ho von ako ratolesť a uschne. Potom ich pozbierajú, hodia ich do ohňa a zhoria. ⁷ Ak ostanete vo mne a moje slová ostanú vo vás, proste, o čo chcete, a splní sa vám to. ⁸ Môj Otec je oslávený tým, že prinášate veľa ovocia a stanete sa mojimi učeníkmi. ⁹ Ako mňa miluje Otec, tak ja milujem vás. Ostaňte v mojej láske!“ (Jn 15,1-9 SSV). A potom znova, keď sa za nás modlí k svojmu Otcovi: „No neprosím len za nich [apoštolov], ale aj za tých, čo skrze ich slovo uveria vo mňa, ²¹ aby všetci boli jedno, ako ty, Otče, vo mne a ja v tebe, aby aj oni boli v nás jedno, aby svet uveril, že si ma ty poslal. ²² A slávu, ktoré si dal mne, ja som dal im, aby boli jedno, ako sme my jedno - ²³ ja v nich a ty vo mne. Nech sú tak dokonale jedno, aby svet spoznal, že si ma ty poslal a že ich miluješ tak, ako miluješ mňa. ²⁴ Otče, chcem, aby aj tí, ktorých si mi dal, boli so mnou tam, kde som ja, aby videli moju slávu, ktorú si mi dal, lebo si ma miloval pred stvorením sveta“ (Jn 17,20-24 SSV). Ako hovorí už Irenej: Boh sa stal človekom, aby sa človek stal Bohom. **Táto jednota je obojstranná.** Ak sa ja mám stať všetkým tým, čím je Boh, aj Boh sa musí stať všetkým tým, čím som ja. Vo svojom vtelení sa Boh nestal iba jedným človekom, podobným nám ľudom. Ako verí a vyznáva Cirkev, „Boží Syn sa svojim vtelením určitým spôsobom zjednotil s každým človekom“ (KKC 521), „vtelením sa Ježiš tak zjednotil so všetkými ľuďmi, že „niet pod nehom iného mena, daného ľuďom, v ktorom by sme mali byť spasení“ (Sk 4, 12)“ (KKC 432). **V akte vtelenia sa Boh stal mnou osobne – aby som sa ja osobne mohol stať Bohom.** To je aj dôvod Ježišovho križa: Boh sa zjednotil s každým jedným človekom osobne a vzal na seba všetko, čím ten človek je, okrem hriechu, ale vrátane bolesti a utrpenia hriechom spôsobených. To preto, lebo ak hriech aj nepatrí k našej prirodzenosti a môžeme ho odhodiť a nestaneme sa preto nejakými menšími ľuďmi, bolesť a utrpenie sú súčasťou našej osobnosti úplne rovnako, ako boli napríklad Kristove rany, po Jeho zmŕtvychvstaní už oslávené, ale nie odstránené. Boh zo svojej strany túto výzvu prijíma: Jeho historické vtelenie ako konkrétneho človeka je vonkajším znamením Jeho zjednotenia sa s každým jedným človekom osobne. **A Jeho križ, umučenie a smrť, sú takisto vonkajším znamením toho, že na seba berie bolesť a utrpenie každého jedného človeka osobne – podľa odhadov vedcov tak Ježiš vzal na seba najmenej 108 miliárd ľudských životov a osudov (pretože toľko ľudí až doteraz na svete žilo), prežil 108 miliárd ľudských životov,**

⁶ „Hovorím vám: V tú noc budú dvaja na jednej posteli: jeden bude vzatý a druhý sa ponechá. ³⁵ Dve budú spolu mlieť: jedna bude vzatá, druhá sa ponechá.“ (Lk 17,34-35 SSV)

⁷ V Ježišovej dobe sa slovom „jarmo“ označovalo učeníctvo u niektorého rabína

⁸ „Vy teda buďte dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec“ (Mt 5,48 SSV)

⁹ „ved' je napísané: "Budte svätí, lebo ja som svätý.“ (1 Pt 1,16 SSV)

¹⁰ „Ak sa niekto nenarodí z vody a z Ducha, nemôže vojsť do Božieho kráľovstva. ⁶ Čo sa narodilo z tela, je telo, a čo sa narodilo z Ducha, je duch. ⁷ Nečuduj sa, že som ti povedal: Musíte sa znova narodiť.“ (Jn 3,5-7 SSV)

¹¹ Hebrejské myslenie na rozdiel od antického nerozlišuje telo ako „hmotné“ a dušu ako „nehmotnú“, ale telo je pre neho synonymom ľudského, krehkého, porušeného a hriechneho, zatiaľ čo duch je synonymom toho, čo je Božie, Božské... Dobro to vyjadruje sv. Augustín, keď v slovnej hračke spája oba tieto pohľady do vety: *človek je alebo telesný až do ducha, alebo duchovný až do tela.*

¹² viac na www.inky.sk, časť ‚Úvahy‘, č. 339, mýtus č. 2

¹³ viac na www.inky.sk, časť ‚Úvahy‘, č. 339, mýtus č. 3

108 miliárd ľudských utrpení, spôsobených hriechom, slovami Youcatu „Kristus, náš Spasiteľ, si vyvolil kríž, aby na seba vzal vinu sveta a aby na sebe vytrpel utrpenie sveta.“ (Youcat 101) – či podľa slov Písma: „Vskutku on niesol naše choroby a našimi bôľmi sa on obťažil“ (Iz 53,4 SSV).

Z Božej strany je tak už urobené všetko – a teraz už len „čaká, kým mu nebudú jeho nepriatelia položení ako podnožka pod nohy. Lebo jedinou obetou navždy zdokonalil tých, čo sa posväcujú“ (Hebr 10,13-14 SSV). Niet ničoho, čo by ešte Boh mohol urobiť a neurobil, čo by ešte mohol darovať a nedaroval, čo by ešte mohol odpustiť a neodpustil. „Ved' v Kristovi Boh zmieril svet so sebou a nepočítal ľuďom ich hriechy“ (2 Kor 5,19 SSV) – celý svet a všetkým ľuďom, bez rozdielu, bez podmienok, úplne a definitívne. Dokonca bez toho, aby sme (ako veria bratia protestanti) museli najprv uveriť v Krista, ako svedčí Pavol: „sme boli zmierení s Bohom smrťou jeho Syna vtedy, keď sme boli nepriateľmi“ (Rim 5,10 SSV). Ak by si Boh povedal: „To je priveľa, takúto cenu za zbožštenie zlých a nevďačných ľudí nezaplatím!“ – tak by sme boli stratení, raz a navždy zatratení, bez nádeje na zbožštenie...! Preto je to skutočná spása, skutočná záchrana, opravdivé vykúpenie podľa slov Písma. „Ved' viete, že zo svojho márneho spôsobu života, zdedeného po otcoch, boli ste vykúpení nie porušiteľným striebrom alebo zlatom, ¹⁹ ale drahou krvou Krista, bezúhonného a nepoškrvneného Baránka“ (1 Pt 1,18-19 SSV).

A teraz je rad na nás: „Sme teda Kristovými vyslancami a akoby Boh napomínal skrze nás. V Kristovom mene prosíme: Zmierite sa s Bohom! ²¹ Toho, ktorý nepoznal hriech, za nás urobil hriechom, aby sme sa v ňom stali Božou spravodlivosťou“ (2 Kor 5,20-21 SSV), hovorí Pavol a vyjadruje to veľmi jasne: tak, ako sa Boh zmieril s nami a prijal nás takých, akých sme, vrátane následkov hriechu a všetkej bolesti a utrpenia, tak rovnako sa teraz my musíme zmieriť s Bohom a naučiť sa byť všetkým tým, čím je On sám, stať sa „Božou spravodlivosťou“. Irenej z Lyonu to tak trochu obrazne a poeticky opisoval slovami, že v Kristovi si Boh navykal na človeka a človek si navykal na Boha. Boh sa teda stal mnou, aby som si ja navykol rovnako byť v Bohu Bohom.¹⁴

CESTA VYDLÁŽDENÁ CIRKVOU

1) KRST: Som človek, ktorý bol v tradícii, ktorá je v Cirkvi od nepamäti, od samého počiatku kresťanstva, pokrstný ako malé dieťa. To preto, že podľa viery apoštolov a prvých kresťanov krst nie je len nejaký symbol, manifestácia mojej viery, môjho obrátenia, či symbolické naznačenie toho, že môj „hnoj“ bol zakrytý „snehom“. Krst – to je opravdivý dar Božieho života. Dar, v ktorom mi Boh, zo svojej strany, dáva adpotívne synovstvo, dar Duchu Svätého a tým samotné zbožštenie: „Kristova milosť je nezaslúžený dar, ktorým nám Boh dáva svoj život, vliaty Duchom Svätým do našej duše, aby ju uzdravil z hriechu a posvätil. Je to posväcujúca alebo zbožšťujúca milosť, ktorú sme dostali v krste. Táto milosť je v nás prameňom diela nášho posvätenia. „Kto je teda v Kristovi, je novým stvorením. Staré sa pomínulo a nastalo nové. Ale to všetko je od Boha, ktorý nás skrze Krista zmieril so sebou“ (2 Kor 5, 17-18).“ (KKC 1999). A ktorý rodič by netúžil, aby na jeho dieťaťi od malička spočívala Božia milosť a aby mal od malička darovaný dar Neba? Žiaden rodič by neodmietol, keby jeho dieťaťu pri narodení niekto daroval dom, alebo milión eur v banke a určite by nehovoril: Ale nie, ved' o tom ani nevie, ani s tým nemôže narábať, počkaj do osemnástky a potom nech sa samo rozhodne, či si to od teba nechá dať... O čo viac to platí o dare zbožštenia! V krste sa naozaj z Božej strany naše zbožštenie už uskutočnilo, už sme dostali dar spásy, ako tomu pevne verili už kresťania prvých storočí: „Krstem jsme osvíceni, osvícením jsme osvojeni, osvojením

stáváme se dokonalými, dokonalostí se stáváme nesmrtelnými. „Rekl jsem“, je páso: „Jste bohové, všichni jste synové Nejvyššího.“ (Ž 82,6) Pro tento proces existuje několik výrazů: dar milosti, osvícení, dokonalost, očistná lázeň. Očistná lázeň, protože v ní jsme jasně očistišeni z našich hříchů; dar milosti, protože jsou nám jimi odpuštěny tresty za naše pochybení; osvícení, protože skrze ně nazíráme svaté Světlo spasení, to znamená, že v nich jasně vidíme božství; dokonalostí ale nazýváme to, čemu nic nechybí. Neboť co by ještě mohlo chybět tomu, kdo poznal Boha. Vždyť by bylo vskutku nemyslitelné, aby se něco nedokonalého nazývalo darem milosti Boží; protože je dokonalý, dává určitě jenom dokonalé dary.“ (Klement Alexandrijský).

Tip: Ak si si ešte nikdy neuvedomil, čo presne krst je a čo v tvojom živote urobil, prečítaj si z Youcatu body 193 až 202 a potom z Katechizmu body 1212 až 1248. Pouvažuj o nich. Nakoniec v modlitbe ďakuj Bohu a oslavuj Ho za tak veľký a nesmierny dar!

2) EVANJELIZÁCIA: Teraz je rad na mne, aby som počul zvest' o tomto Božom Dare, ktorý súm už dostal a ktorý je z Božej milosti neodvolateľne môj. Musím mu uveriť – že je to dobrý dar, že naozaj stojí za to prijať ho a zbožštiť sa v Bohu. Musím uveriť, že je to tak, ako hovorí Ježiš: „Ved' čo osoží človekovi, keby aj celý svet získal, a svojej duši by uškodil?! Alebo za čo vymení človek svoju dušu?!“ (Mt 16,26 SSV). Musím uveriť svedectvu Krista, ale aj všetkých mojich predkov vo viere, ktorí Kristovou cestou išli a na vlastnej koži zakúsili, ako to v skutočnosti je, že „Nebeské kráľovstvo sa podobá pokladu ukrytému v poli. Keď ho človek nájde, skryje ho a od radosti z neho ide, predá všetko, čo má, a pole kúpi.“ ⁴⁵ „Nebeské kráľovstvo sa podobá aj kupcovi, ktorý hľadá vzácne perly.“ ⁴⁶ Keď nájde veľmi cennú perlu, ide, predá všetko, čo má, a kúpi ju“ (Mt 13,44-46 SSV) – že naozaj akákoľvek námaha, ktorú kvôli nemu podstúpim, akákoľvek strata či obeta, akékoľvek „utrpenia tohoto času nie sú hodny porovnávania s budúcou slávou, ktorá sa na nás má zjaviť“ (Rim 8,18 SSV). Musím uveriť Evanjeliu o Božom Kráľovstve, ktoré je tu, prítomné, v Tele Cirkvi – pre mňa!

Otázka: Veríš tomu? Si pripravený dať Krista na úplne prvé miesto v Tvojom živote? Urobiť Ho svojou prioritou? Začať vážne a tvrdo trénovať Boží život, učiť sa od Boha? Si ochotný vložiť do toho svoj čas, svoje sily, svoje zdroje, vrátane peňazí? Aspoň tak, ako to robia iní, keď sa venujú svojim záľubám – turistike, hokeju, hudbe,... a neváhajú kupovať drahé vybavenie na svoju záľubu, denne aj hodiny cvičiť a trénovať, nedbajúc na únavu, na bolesť, na námahu, nedbajúc na to, že popri tom nemajú čas na množstvo iných vecí, ako sú flákanie sa po meste, vysedávanie pred telkou a na internete, flámovanie po diskotékach, či podobné veci? Ak máš rovnaký postoj voči Ježišovi a ak je Tvojou túžbou a záľubou naučiť sa byť ako Boh – potom si bol svojimi rodičmi, krstnými rodičmi, priateľmi, farnosťou dobre zevanjelizovaný a si pripravený na ďalší podstatný krok.

3) PRVÉ „ASKETICKÉ“ OBRÁTENIE

Je ním tzv. prvé obrátenie. Ten okamih, keď sa rozhodneš prijať Krista za svoho Pána a Spasiteľa, alebo slovami pápeža Benedikta XVI., prijímaš Boha za svojho Boha – nie za nejakého pomocníka, niekoho „tam hore“, ale za opravdivého Boha, stred, cieľ a súčasne Pána svojho Života.

Súčasne priznávaš svoj hriech. Nie ako nejakú „chybu“, malý „nedostatok“ v inak dobrom živote. Priznávaš ho ako vinu. Priznávaš, že si sám prispel nemalou mierou ku Kristovmu utreniu na kríži, keď musel vziať na seba každý jeden tvoj hriech, jeho bolesť (ktorú si Ty možno necítil, ale On, Svätý, áno) i bolesť, ktorú hriech spôsobil v Tvojom živote. A súčasne Ti je jasné, že tento hriech musí byť nielen odpustený, ale aj odstránený. To prvé už Boh pre Teba vykonal a Ty Mu za to so slzami v očiach ďakuješ. To druhé ešte len čaká na vykonanie a presne k tomuto sa teraz

¹⁴ viac na www.inky.sk, časť úvahy, č. 406 „Popoluška ako archetyp kresťana?“

zaväzujú.

Bratia protestanti zvyčajne niekde tu končia: Na ulici ti zvestujú Evanjelium, pohnú Ťa k tomu, aby si vyznal hriech, vyznal vieru v Krista, pomodlil sa „modlitbu hriešnika“ – napríklad túto: *Bože, viem, že som hriešnik. Viem, že si zaslužím znášať dôsledky svojho hriechu. Verím však v Ježiša Krista ako svojho Spasiteľa. Verím, že Jeho smrť a vzkriesenie mi prinášajú odpustenie. Verím v Ježiša a jedine Ježiš je môj osobný Pán a Spasiteľ. Ďakujem Ti, Pane, za spasenie a odpustenie! Amen!* (gotquestion.org) – a hotovo! Uveril si a na základe viery v *sola fide* si spasený, dokonca mnohí veria, že „raz spasený, navždy spasený“, takže bez ohľadu na to, ako budeš žiť a čo budeš robiť, uveril si v Krista a po smrti pôjdeš do Neba. Tak, ako to vyjadril jeden protestantský pastor: *„Musíme si byť úplne istí, že skutky nemajú nič dočinenia (spoločné) so spasením. Bodka. ... ak spása pred trestom za porušenie Božích zákonov nemôže byť získaná dobrými skutkami, potom nemôže byť ani stratená zlými skutkami. Naše skutky nehrajú žiadnu úlohu ani pri získavaní ani pri udržiavaní spasenia“* (Dave Hunt), či iný: *„Tentokrát jsem však nepropadl depresi. Rozzlobil jsem se. V tom okamžiku jsem rezignoval a řekl Bohu, že končím. ‚Barbaro, končím s křesťanstvím. Vím, že až zemřu, půjdu do nebe, ale teď celou tuhle hádanku vzdávám.“* (Stone Dan).

Prvotná Cirkev ale v tomto bode ešte len začínala. Človek, ktorý uveril Evanjeliu, si bol vedomý, že ho čaká cesta, ktorej cieľom je, aby sa ešte len „zmocnil večného života“ (porov. 1Tim 6,12), *„lebo ako telo bez ducha je mŕtve, tak je mŕtva aj viera bez skutkov“* (Jak 2,26 SSV). A tak, namiesto toho, aby spokojný išiel svojou cestou, prihlásil sa medzi katechumenov Cirkvi.

Otázka: Týmto obrátením si mal prejsť pri Prvom svätom prijímaní. Tam si prvý raz verejne vyznal vieru v Krista, rozhodlanie zanechať Diabla a hriech a túžbu slúžiť Kristovi v katolíckej Cirkvi. A práve preto Ti bolo dovolené po prvý raz v živote byť na omši nielen ako divák, ale ako účastník, ako člen Cirkvi, ku ktorej si sa týmto vyznaním viery začlenil – a tak si bol prvý raz skutočne účastný na Eucharistii, Baránkovej svadobnej hostine. Bolo to naozaj tak? Ak nie, potom je to veľká škoda... ale nie nenapraviteľná strata. Ak si pripravený, teraz je čas, aby si urobil svoje obrátenie. Spokojne aj tak, že sa pomodlíš onú modlitbu hriešnika – nahlas, pred svedkami, možno na stretku, alebo dokonca aj v kostole, ak je to vhodné. No a potom sa porozhľadni okolo seba a začni pátrať, kde najbližšie a najlepšie sa môžeš zapísať do katechumenátu... leda teda by si už túto etapu mal za sebou (porov. ďalej).

4) KATECHUMENÁT

Apoštoli ako prvým zvestovali evanjelium Židom. Židia už boli po prvom obrátení. Boli navyknutí žiť podľa Zákona. *„A tak bol zákon ... [ich] vychovávateľom pre Krista, aby ... boli ospravedlnení z viery“* (Gal 3,24 SSV). Ako znova a znova poukazuje Pavol: Zákon sám, hoci je „dobrý a svätý“ (porov. 1Tim 1,8; Rim 7,12), na spásu nestačí. Po prvé, byť dobrým a zbožným človekom ešte neznamená byť ako Boh, svätý a dokonalý. Po druhé – bez toho, aby sme sa zjednotili s Kristom (porov. ďalej) nie je zbožštenie možné, dokonca aj vtedy, ak by sme sa sami stali skutočne svätými a dokonalými na obraz Boha. Medzi *podobnosťou* s Bohom a *účasťou na Božom živote* prostredníctvom *životnej jednoty s Bohom* (porov. KKC 29 a 1129) je stále ohromná priepasť! Preto je spása z viery v Krista a nijako inak byť nemôže, *„lebo niet pod nebom iného mena, daného ľudom, v ktorom by sme mali byť spasení“* (Sk 4,12 SSV). Zákon na spásu nestačí, ale to neznamená, že by bol zbytočný. Je dôležitý – práve ako *príprava na Krista*: najprv sa stať dobrým a zbožným „človekom spravodlivým“ – a potom môžeme pokračovať ďalej, Evanjeliom, smerom k „Božím deťom“, svätým a dokonalým.

Na toto narazil Pavol napríklad v Korinte: Pohanania neboli na Krista žiadnym zákonom pripravení. Na jednej strane teda v Krista uverili, úprimne a so snahou, ale na druhej strane žili a robili veci, z kto-

rých Pavlovi vstávali vlasy na hlave. Stačí počuť Pavlove slová: *„Ja som vám, bratia, nemohol hovoriť ako duchovným, ale ako telesným, ako nedospelým v Kristovi. ² Mlieko som vám dával piť namiesto pevného pokrmu, lebo by ste ho neboli zniesli. Ale ani teraz ešte neznesiete, ³ lebo ste ešte stále telesní. Ved' keď je medzi vami žiarlivosť a svár, to nie ste telesní a nežijete len po ľudsky? ... Niektorí sa začali tak vyvyšovať, akoby som k vám už nemal prísť. ¹⁹ Ale prídem k vám čoskoro, ak to bude chcieť Pán, a posúdim namyslencov nie podľa ich reči, ale podľa ich moci, ²⁰ lebo Božie kráľovstvo nespočíva v reči, ale v moci. ²¹ Čo chcete? Mám k vám prísť s palicou, alebo s láskou a v duchu miernosti? ... Ba počuť aj o smilstve medzi vami, a o takom smilstve, o akom ani medzi pohanmi nepočuť, aby mal niekto manželku svojho otca. ² A vy sa ešte vystatujete namiesto toho, aby ste radšej žiaľili a vylúčili spomedzi seba toho, čo sa dopustil takého činu. ... Kto z vás sa odváži, keď má s iným spor, súdiť sa pred nespravodlivými, a nie pred svätými?! ² Vari neviete, že svätí budú súdiť svet?! A ak vy máte súdiť svet, nie ste hodni rozsúdiť maličkosti?! ³ Neviete, že budeme súdiť anjelov? O čo viac potom veci všedného dňa! ⁴ Ak sa teda potrebujete súdiť vo veciach všedného života, rozhodnete sa pre takých sudcov, ktorí nie sú pred cirkvou ničím? ⁵ Na vaše zahanbenie to hovorím. Vari nie je medzi vami nik múdry, kto by mohol rozsúdiť svojich bratov? ⁶ Ale brat s bratom sa súdi - a to pred neveriacimi?! ⁷ Už vôbec to je u vás chyba, že sa súdite medzi sebou. Prečo radšej nestrpíte krivdu? Prečo radšej neznesiete škodu? ⁸ Ale vy krivdíte a škodíte, a to bratom! ⁹ Neviete, že nespravodliví nebudú dedičmi Božieho kráľovstva? Nemýľte sa: ani smilníci, ani modloslužobníci, ani cudzoložníci, ani chlipníci, ani suložníci mužov, ¹⁰ ani zlodeji, ani chamtivci, ani opilci, ani utrhači, ani lupiči nebudú dedičmi Božieho kráľovstva.“* (1 Kor 3,1-3.18-21; 5,1-2; 6,1-10 SSV)

A tak Cirkev veľmi rýchlo zaviedla do praxe *katechumenát* – prípravu na krst, kedy človek, ktorý sa chcel stať kresťanom, najprv niekoľko rokov, pod vedením krstných rodičov a v spoločnosti kresťanov, učil sa žiť podľa Zákona Božieho ako spravodlivý a zbožný človek¹⁵ – aby potom, Zákonom vychovaný a pripravený pre Krista, mohol v krste prijať Boží dar a nastúpiť ne cestu Božieho synovstva.¹⁶

Pre nás, ktorí sme boli pokrstení ako malé deti, je katechumenát tiež potrebný a nevyhnutný na to, aby sme prijali Božiu milosť. Katechizmus preto hovorí: *„Kde sa krst detí stal hojne zaužívanou formou slávenia tejto sviatosti, toto slávenie sa stalo jediným úkonom, ktorý veľmi skráteným spôsobom integruje prípravné etapy uvádzania do kresťanského života. Krst detí už svojou povahou vyžaduje katechumenát po krste. Pritom nejde len o potrebu náboženskej výchovy po krste, ale aj o nevyhnutné rozvinutie krstnej milosti pri raste osoby. To je miesto vlastné katechizmu.“* (KKC 1231). A potom vysvetľuje, čo katechumenát je a aký je jeho cieľ: *„Katechumenát alebo formovanie katechumenov má za cieľ im umožniť, aby ako odpoveď na Božiu iniciatívu a v spojení s cirkevným spoločenstvom priviedli k zrelosti svoje obrátenie a svoju vieru. Ide o "formovanie k plnému kresťanskému životu...", ktorým sa učeníci zjednocujú s Kristom, svojím učiteľom. Katechumeni majú byť teda primerane zasvätení... do tajomstva spásy a uskutočňovania evanjeliového života a prostredníctvom posvätných obradov, ktoré sa majú sláviť postupne, uvedení do života viery, liturgie a lásky Božieho ľudu.“* (KKC 1248). Spomenutá „zrelosť obrátenia“ potom spočíva v pripravenosti na tzv. „druhé obrátenie“, ktorým sa kresťanstvo v plnosti začína. To je presne to obrátenie, ktorým sa na samom počiatku kresťanstva apoštoli a Židia – už predtým obrátení a žijúci spravodlivý život s bohom podľa Zákona – stávali zo spravodlivých

¹⁵ viac na www.inky.sk, časť „Bunkové katechézy“, č. 443, 446, 448, 449, 451 – neobsahujú ale druhú časť a tou je spravodlivý vzťah k ľuďom a spoločnosti...

¹⁶ viac na www.inky.sk, časť „Bunkové katechézy“, č. 441

ľudí Božími deťmi a z príslušníkov pozemského Izraela príslušníkmi Nového Izraela, toho nebeského, Cirkvi¹⁷.

Otázka: Tento katechumenát sa v prípade nás, pokrstených ako malé deti, začína po prvom svätom prijímaní a končí sa birmovkou, ktorá je práve oslavou završenia kresťanskej iniciácie, završením katechumenátu a oslavou druhého obrátenia a následne plného a úplného začlenenia sa do Krista v Jeho Tele, ktorým je Cirkev. Vzhľadom na situáciu na Slovensku je viac než pravdepodobné, že si ničím takým neprešiel. Ak nie, potom je na čase túto cestu nastúpiť: seriózne a systematické učenie sa, formovanie sa, trvajúce rok, dva, tri, možno aj viac, s každodennými stretnutiami v spoločenstve ostatných „pokrstových katechumenov“, s pomocou a pod vedením zreých kresťanov a kňazov, s následnou premenou života podľa očakávaní a zákonov Ježiša Krista. Bez tohto základu by naše „kresťanstvo“ bolo len ničím nepodloženou ilúziou, ako vtedy dávno v Korinte: na jednej strane spievaním a dvíhaním rúk a chválením Boha za to, aký je dobrý a aký je náš Spasiteľ a Pán – ale súčasne bez schopnosti nasledovať Ho. *Podobali by sme sa cyklistom, ktorí zo samého nadšenia z Tour de France ani nezbadali, že pri tom horlivom vykrikovaní a mávaní ešte stále stoja len ako diváci na chodníku a stále sa len pozerajú na iných, ako súťažia...*

5) DRUHÉ OBRÁTENIE – OD ZÁKONA K SYNOVSTVU

Cieľom katechumenátu je druhé obrátenie. „*Je to ten najdôležitejší krok v živote kresťana. Kresťanom som vlastne iba vtedy, keď som prijal toto obrátenie.*“ (Hans Buob) „*Druhé obrátenie je rozhodnutie k dokonalosti; je celobytným odovzdaním sa; je úplným vydaním sa.*“ (Heinz Schurmann). Práve vydanosť lásky je podstatným znakom tohto obrátenia. *Doteraz sme žili podľa Božích prikázaní a noriem v Zákone, plnili sme si verne náboženské povinnosti, slúžili sme Bohu – ale stále sme my rozhodovali, ako a čo a kedy urobíme, či neurobíme. Stále sme boli my páni svojho života a my sme rozhodovali o sebe. Podľa Boha, ale stále my. Druhé obrátenie je stavom, kedy sa zriekame vlády nad sebou a dovoľujeme Bohu, aby On prevzal všetko kontrolu a vládu nad všetkým v našom živote. Slovanmi stredovekého mystika majstra Jána Eckharta: „Skutočné obrátenie spočíva v tom, že už sami nechceme vôbec nič.“* Alebo slovami sv. Terézie z Lisieux: „*Bojím sa iba jedného, že si ponechám svoju vôľu. Vezmi si ju teda, lebo ja si vyberiem všetko, čo ty chceš!*“ Alebo do tretice, slovami neznámeho františkána zo 16. storočia: „*Nech je vaša vôľa vždy pripravená na každú možnosť; a vaše srdce nech nie je ničím spútané. Ak vyjadríte nejakú túžbu, robte to tak, aby ste sa v prípade neúspechu ani troška netrápili, ale aby ste si zachovali taký pokoj, ako keby ste neboli po ničom túžili. Pravá sloboda totiž spočíva v tom, že sa na nič neviažeme. A takto nespútanú chce mať vašu dušu Boh, aby v nej mohol konať veľkolepé zázraky.*“ V kresťanstve sa tomuto stavu úplnej slobody pre Krista vraví aj *apatheia*¹⁸: „*Konečným cieľom je apatheia. Vtedy je človek ako Boh. Viac v ňom nie sú zlé myšlienky, nie je viac otrokom nijakej vášne; stal sa láskou bez emócií, bez*

želaní: on je. Jeho modlitba je vtedy naozaj účinná, lebo sa modlí srdcom samého Boha, ktorý tvorí a udržuje svet“ (Otec Dionýz z Monastiera Šimona Petra). „*Kresťanská apatheia nie je apatheiou stoických filozofov. Nie je v nej nič tvrdého a svätý je protikladom ľahostajného človeka. Pokora ho učinila pokojným, je v ňom iba láska a môže vidieť všetky veci nezaujatým okom*“ (Jean Yves Leloup). Známý mních a autor XX. storočia Thomas Merton o nej hovorí obsérne a veľmi výstižne toto: „*Odpútanosť od vecí neznamená vytvoriť protirečenie medzi „vecami“ a „Bohom“ akoby Boh bol len ďalšou „vecou“ a ako keby Jeho stvorenia boli Jeho súper. ... Niektorí sa z tejto situácie snažia uniknúť tak, že sa k dobrým veciam od Boha správajú akoby boli zlom, no to len prehlbuje ich obrovskú ilúziu. Podobajú sa Adamovi, keď obviňoval Evu a Eva zasa obviňovala hada. „Žena ma zvedla, Víno ma zvedlo, Jedlo ma zvedlo“. Žena je teda deštruktívna, víno je jed, potrava je smrť. Musím ich nenávidieť a zle o nich hovoriť. ... Prijatť takýto obraz Boha je najhoršia forma sebaklamu. Človek sa mení na fanatika, ktorý nie je schopný trvalého kontaktu s pravdou a nedokáže milovať pravou láskou. Nie je pravda, že svätci a ľudia na vysokom stupni duchovného rozvoja nikdy nemilovali stvorené veci a nechápu či nevážia si svet a nevímajú jeho krásy alebo ľudí, ktorí v ňom žijú. Milujú všetkých a všetko. ... Práve preto, že sú ponorení v Bohu, sú schopní vidieť a vážiť si stvorené veci a práve preto, že milujú Jeho samého, sú sami schopní milovať každého. ... Niektorí ľudia si myslia, že svätý ani nemôže mať prirodzený záujem o stvorené veci. Akoby svätec nemal mať potešenie v ničom inom len v modlitbách a vo vnútorných pobožnostiach. Svätec je schopný lásky ku stvoreným veciam a rád ich používa a zaobchádza s nimi dokonale jednoducho a prirodzene bez formálneho dovoľovania sa Bohu, bez upozorňovania na svoje vnútorné pobožnosti a bez akejkoľvek umelej prísnosti. ... Keď sme zjednotení s Božou láskou, vlastnime v ňom všetky veci. Sú naše aby sme Mu ich ponúkli v Kristovi, Jeho Synovi. Lebo všetky veci patria synom Božím a my sme Kristovi a Kristus je Boží. Keď spočinieme v Jeho sláve povzniesie nás to ďalej ako siahla radosť alebo bolesť, šťastie alebo smútok, dobro alebo zlo, lebo milujeme vo všetkých veciach Jeho vôľu nie veci samotné a tým posväcujeme stvorené veci na chválu Boha. To je účel pre ktorý Boh stvoril všetky veci.*“

Apatheia je bránou k slobode. Sloboda je bránou k vydanosti lásky, kedy sa úplne a celí, bez prekážok, dávame a darujeme Bohu. Vydanosť je bránou k jednote s Bohom, ako o nej hovorí Písmo, „*aby bol Boh všetko vo všetkom*“ (1 Kor 15,28 SSV), pretože „*už niet Gréka ani Žida, obriezky ani neobriezky, barbara, Skýta, otroka, slobodného, ale všetko a vo všetkom je Kristus*“ (Kol 3,11 SSV) – a platí to rovnako o spoločenstve Cirkvi ako aj o mne ako jeho členovi a jednotlivcovi: všetko v mojom živote už je len a jedine Kristus. Táto jednota s Bohom je potom bránou k zbožšteniu a to je cieľom, spásou, Nebom.

Otázka: Prešiel si už katechumenátom? Dôverne poznáš učenie Cirkvi, jej morálku, založenú na Prikázaniach? Jej život? Sviatosť? Liturgiu? Rozumieš tomu všetkému? Žiješ v Cirkvi ako spravodlivý a zbožný človek, horlivo slúžiaci dielu Kráľovstva? Je Kristus Tvojou životnou prioritou a úplne samozrejme životu s Kristom v Cirkvi podriaďuješ a prispôbujes ostatné veci vo svojom živote? Potom je čas, aby si sa vo viere odhodlal k tomuto kroku druhého obrátenia, aby sa tak Kristus, ktorý už teraz je v Tvojom živote prvým, stal všetkým!

6) DOKONČENIE INICIÁCIE – BIRMOVANIE

Od počiatku Cirkvi sa človek stáva kresťanom a začleňuje do života v Kristovi tromi sviatosťami: „*Kúpeľom znovuzrodenia*“, čiže krstom, kde sa rodíme „*z vody a z Duchu Svätého*“ (porov. Jn 3,5); „*vkľadaním rúk*“, čiže birmovaním a nakoniec „*lamaním Chleba*“, čiže Eucharistiou, v ktorej sa naše začlenenie do Krista završuje. V našom prípade je to posledná z týchto troch sviatosťí, birmovanie. Je slávením a završením nášho druhého obrátenia a

¹⁷ porov.: „*A videl som vystupovať od východu slnka iného anjela, ktorý mal pečať živého Boha a mohutným hlasom zvolal na štyroch anjelov, ktorí dostali moc škodiť zemi a moru: ³ Neškodte zemi ani moru, ani stromom, kým neoznačíme na čele služobníkov nášho Boha!*“ ⁴ *A počul som počet označených: stoštyridsaťtisíc označených zo všetkých kmeňov synov Izraela: ⁵ z Júdovho kmeňa dvanásťtisíc označených, z Rubenovho kmeňa dvanásťtisíc, z Gádovho kmeňa dvanásťtisíc, ⁶ z Aserovho kmeňa dvanásťtisíc, z Neftalioho kmeňa dvanásťtisíc, z Manassesovho kmeňa dvanásťtisíc, ⁷ zo Simeonovho kmeňa dvanásťtisíc, z Léviho kmeňa dvanásťtisíc, z Issacharovho kmeňa dvanásťtisíc, ⁸ zo Zabulonovho kmeňa dvanásťtisíc, z Jozefovho kmeňa dvanásťtisíc, z Benjaminovho kmeňa dvanásťtisíc označených.*“ (Zjv 7,2-8 SSV) a „*Počul som hlas z neba; bol ako hukot veľkých vód a rachot mocného hromobitia. Hlas, ktorý som počul, znel, ako keď citaristi hrajú na svojich citarách. ³ A spievali čosi ako novú pieseň pred trónom, pred štyrmi bytosťami a pred starcami. A tú pieseň sa nemohol nik naučiť, iba tých stoštyridsaťtisíc vykúpených zo zeme. ⁴ To sú tí, čo sa nepoškvrnili so ženami, lebo sú pani. Tí nasledujú Baránka, kamkoľvek ide. Oni sú vykúpení z ľudí ako prvotiny Bohu a Baránkovi. ⁵ V ich ústach sa nenašla lož: sú bez škvrny.*“ (Zjv 14,2-5 SSV)

¹⁸ viac na www.inky.sk, časť „úvahy“, č. 454, 455, 456, 458, 460, + 346 a 347

prechodom od „pokrstových katechumenov“ medzi „dospelých kresťanov“, zreých v Kristovi, „kresťanov z povolania“, ako to ktosi kedysi napísal, skutočných „profesionálov Evanjelia“, ktorí už popri prijímaní sú pripravení a schopní aj ďalej dávať a odovzdávať to, čo sami prijímajú. Preto je birmovanie nerozlučne a veľmi silne spojené s apoštolátom, vlastne je „vysvätením“ za ohlasovateľa a svedka Evanjelia, ako vraví už sám Ježiš: „*keď zostúpi na vás Svätý Duch, dostanete silu a budete mi svedkami v Jeruzaleme i v celej Judei aj v Samárii a až po samý kraj zeme*“ (Sk 1,8 SSV) a ako Cirkev znova a znova pripomína: „*Sviatosť birmovania ich (veriacich) dokonalejšie spája s Cirkvou a obohacuje ich zvláštnou silou Ducha Svätého, takže sú vo zvýšenej miere viazaní, ako pravi svedkovia Kristovi, šíriť a brániť vieru slovom a skutkom*“ (Lumen gentium 11), či inde: „*Laický apoštolát je účasť na samom spasiteľnom poslaní Cirkvi. Krstom a birmovaním sám Pán určuje všetkých na tento apoštolát. Sviatosť, najmä presvätá Eucharistia, udeľujú a živia lásku k Bohu a ľuďom, ktorá je dušou všetkého apoštolátu*“ (Lumen gentium 33).

Otázka: Si na prahu druhého obrátenia, rozhodnutý úplne vydať svoj život Kristovi so všetkými konkrétnymi a praktickými dôsledkami – pretože Mu bezvýhradne veríš a súčasne Ho nadovšetko miluješ a túžiš Mu navždy patriť a tak žiť už navždy Jeho Životom? A ešte si nebol na birmovke? Potom je práve teraz ten správny čas!

7) MYSTAGÓGIA

V ranej Cirkvi po krste, ktorý sa slávil na Veľkú noc, nasledovala *mystagógia*, uvedenie do sviatostí Cirkvi. „*Raná Cirkev mala postup, podľa ktorého si hľadajúci našli učiteľa a ten ich postupne viedol etapami skúmania, očisťovania a osvietenia. Tento proces mohol trvať niekoľko rokov. Vyvrcholil v poslednej etape, ktorá sa nazýva mystagógia a znamená „odhalenie tajomstiev“. Čo sú tie „tajomstvá“, ktoré sa odhaľujú v mystagógii? Tajomstvá sú sviatosti, ktoré sú samy osebe zjavením večného Božieho tajomstva, ktoré prevyšuje všetko chápanie (porov. Ef 3, 19). ... Mystagógia ako posledná etapa iniciácie nastáva až vtedy, keď hľadajúci už nie je hľadajúcim, ale kresťanom - v krste sa znovuzrodil k Božiemu životu a vo svätom prijímaní sa zjednotil s Kristom. Všetky predchádzajúce etapy vlastne slúžili ako potrebná príprava na túto poslednú etapu. Len očistená myseľ a telo môže byť vhodným nástrojom tajomstiev*“ (Scott Hahn, bývalý protestant). Tu sa konečne odpovedalo na otázku: ako sa dostať od *podobnosti* s Bohom ku skutočnej *jednote* s Bohom? A odpoveď znie: deje sa tak vo sviatostiach. Klasická definícia sviatostí znie: „*Sviatosť sú účinné znaky milosti ustanovené Ježišom Kristom zverené Cirkvi, ktorými sa nám udeľuje Boží život. Viditeľné obrady, ktorými sa sviatosť slávia, naznačujú a spôsobujú milosti, ktoré sú vlastné každej sviatosti. Sviatosť prinášajú ovocie v tých, ktorí ich prijímajú s potrebnými dispozíciami.*“ Alebo inak: Všetko, „*čo bolo viditeľné na Kristovi, teraz prešlo do sviatostí Cirkvi.*“ (pápež Lev Veľký). Inými slovami: Ak Cirkev je Kristus – a Písmo svedčí, že Ním je – potom sviatosť sú Kristovým konaním, ktorým posväcuje a zbožšťuje tých, ktorí v Neho uverili a to tým, že ich znovuzrodzuje, premieňa, očisťuje, uzdravuje a spája so sebou – vo sviatostiach! Sviatosť sú tým posledným úkonom, už nie našim, ale Božím, ktorým sme včlenení do Krista v Jeho Tele, Cirkvi. Tak o tom svedčí Písmo: „*My všetci, či Židia alebo Gréci, či otroci alebo slobodní, boli sme v jednom Duchu pokrstení v jedno telo. A všetci sme boli napojení jedným Duchom*“ (1Kor 12,13 SSV); „*Keďže je jeden [eucharistický] chlieb, my mnohí sme jedno telo [Kristovo, čiže Cirkev], lebo všetci máme podiel na jednom chlebe.*“ (1Kor 10,17 SSV). Práve o tomto je liturgia Cirkvi. Pre neobrátených a neveriacich je to otrava, povinnosť, formalita, možno nuda... a niektorí radšej idú „hopsať“ niekam na také tie „živé“ chvály a bohoslužby nejakej inej denominácie. Čo je iste pekné – ale liturgia je liturgia a je to nesmierne vzácna a nádherná a hlavne mocná a účinná vec, ako vidíme na svätých Cirkvi, ktorí ich vedeli efektívne prijímať a využívať. Práve *mystagógia* slúžila v ranej

Cirkvi novopokrsteným na to, aby ich tomuto využívaniu sviatostí a spolupráci s liturgiou naučila¹⁹.

Otázka: Ak si už po birmovke – ako dopadla tvoja mystagógia? Bol si skutočne a účinne uvedený do čarovného sveta liturgie a sviatostí? Ak nie, reklamuj, domáhaj sa, hľadaj, vo farnosti či inde, aby si čím skôr a čím plnšie mohol plnými priehrstami čerpať z tohto ohromného pokladu Cirkvi a byť tak stále viac privítaný ku Kristovi.

8) UČENÍCTVO – AŽ DO SMRTI...

Mystagógiou človek cestu nekončí – skôr začína. V tradičnej schéme duchovného života sme tak po ceste *očisťovania*, ktorej sme sa venovali ako katechumeni, nastúpili birmovaním a *mystagógiou cestu osvietenia*, v ktorej sa učíme byť úplne jedno s Kristom. Boh nás bude očisťovať a prevádzať cez krízy a ohne, ktoré by sme bez predchádzajúcej prípravy nezvládli a nevydržali, ako svedčí sv. Ján z Kríža, keď hovorí: „*Zde je nutno uviesť dôvody, prečo tak málo duší dospěje k vyššiemu štádiu dokonalosti ve spojení s Bohem. Musíme chápat, že to není proto, že by Bůh chtěl, aby takovýchto povznesených duší bylo jen málo. Naopak, Bůh si přeje, abychom všichni byli dokonalí. Nachází však jen málo lidských nádob, které jsou schopny projít takovou pokročilou a důkladnou procedurou. Když je Bůh vyzkoušel v malém, zjistil, že tito lidé jsou tak slabí, že ihned uhnou z cesty před veškerou námahou, protože se nechtějí vystavit sebemenšímu strádání a pocitu beznaděje ... Proto je již nadále neočišťuje a nepozvedává je z pozemského prachu tím, že by je postupně nechával odumírat věcem pozemským... Tito lidé pak uvádějí svou tělesnou stránku do bezpečí tak, že prchají z úzké cesty života a hledají širokou cestu útěchy podle svých představ. Toto je však cesta zkázy. Neposkytují totiž Bohu v sobě prostor, a tak, když jim Bůh začíná dávat, oč ho prosili, nedokážou tyto dary přijmout. Tak se stávají nádobami neúčinnými.*“ Alebo nakoniec aj sám Ježiš, keď vo vysvetlení podobenstva o rozsievачovi (Mt 13,19-23) hovorí, že sú tri druhy ľudí, ktorí spásu nedosiahnu: tí, ktorí ju nepochopia a neporozumejú jej (a radšej veria ľudským výmyslom, než Božiemu slovu), tí, ktorí nie sú ochotní urobiť Boha a spásu svojou prioritou a preto zanechajú Boha kvôli svetským starostiam; a nakoniec tí, ktorí cúvnu pred súžením, námahou, prenasledovaním a pod. Aby sme v týchto pokušeniach nepadli, boli sme práve katechumenátom vycvičení a vytrénovaní a pripravení na plné prijatie Krista.

Pred nami tak leží ešte dlhá cesta: na konci cesty *osvietenia* nás čaká *Noc duše*, ako ju nazýva Ján z Kríža, kedy sa učíme nielen konať to, čo Ježiš, ale aj tak, ako On: z lásky, zadarmo, už nie pre spásu, nie pre odmenu, ale z lásky ku Kristovi, tak, ako hovorí Bohu sv. Terézia Veľká: „*Aj keď budem v Pekle, aj tam Ťa budem chváliť!*“ A potom cesta *zjednotenia*, kedy prijímame účasť aj na tom poslednom, na samotnom Kristovom utrpení, podľa slov apoštola Pavla: „*Teraz sa radujem v utrpeniach pre vás a na vlastnom tele dopĺňam to, čo chýba Kristovmu utrpeniu pre jeho telo, ktorým je Cirkev*“ (Kol 1,24 SSV), alebo inde: „*Ved' vy ste dostali milosť nielen v Krista veriť, ale aj trpieť pre neho*“ (Flp 1,29 SSV), či Peter: „*Radujte sa, keď máte účasť na Kristových utrpeniach, aby ste sa radovali a plesali aj vtedy, keď sa zjaví jeho sláva.*“¹⁴ *Keď vás hanobia pre Kristovo meno, ste blahoslavení, lebo Duch slávy a Boží na vás spočíva*“ (1 Pt 4,13-14 SSV).

Tak čo, ideme reformovať?

Váš Inky

¹⁹ viac na www.inky.sk, časť ‚úvahy‘, č. 452, 453, 459, 466, 469, 470